

Jugoslovenski KOROTAN

Uredništvo in upravništvo v Velikovcu, Glavni trg štev. 141.

List izhaja vsak teden vsaj enkrat, po potrebi večkrat.

List se mora plačati, najmanj za 20 številk naprej 5 K, 40 številk 10 K.

Velikovec, 9. marca 1919.

Urejuje Srečko Puncer.
Izdaja nadp. Fr. Malgaj.

Cene inseratom so: cela stran 100 K, pol strani 60 K, $\frac{1}{2}$ strani 40 K, $\frac{1}{4}$ strani 35 K, $\frac{1}{5}$ strani 30 K, $\frac{1}{6}$ strani 25 K, $\frac{1}{8}$ strani 18 K, $\frac{1}{10}$ strani 16 K, $\frac{1}{12}$ strani 14 K. — Popusti: pri 2—5 kratni objavi 15 %, pri 6—10 kratni 25 %, pri 11—20 kratni 35 %, pri 21—50 kratni 50 %.

Nekaj o Goriški.

— J —

Menda nikjer v celi Sloveniji se ni ustanovitev nove države tako željno pričakovala, kakor ravno na Goriškem, kajti nikjer ni bila narodna zavest tako močno razvita, kakor v tem delu naše prekrasne domovine. Utrjeni v narodnem boju, saj so ga vodili tamkajšni Slovenci istočasno proti Italjanom in proti Nemcem, popolnoma osamljeni, krepila jih je le simpatija njihovih soplemenjakov v Kranjski, Koroški in Štajerski, so znali še najbolj ceniti slobodo in neodvisnost, ki se jim je obljubljala v slobodni kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Da so ravnokar navedene besede resnične, nam najbolje priča njihovo vedenje tekom cele svetovne vojne.

Italjanski listi pišejo sedaj, da nas je avstrijska vlada na njihov račun favorizirala, a dokazati nasprotno nam je kaj lahko. Zadostuje že sledeče dejstvo: Cela Primorska je bila upravno ločena v tri skupine: v Pokneženo grofijo goriško-gradiščansko, samostojno mesto Trst z okolico in v mejno grofijo Istro. Vsaka teh upravnih enot je imela svoj posebni deželni zbor z lastnim statutom. V vseh teh korporacijah so imeli Italjani večino, čeravno bi jim po številu prebivalstva šla večina edinole v Trstu. V Goriško-Gradiščanski niso šteli Italjani skupno s Furlani niti ene tretjine, v Istri nekaj nad eno tretjino in v Trstu skoro dve tretjini prebivalstva. Seveda velja to razmerje le, če vzamemo za podlago avstrijsko štetje, v resnici bi

se to razmerje v vseh teh pokrajinah izpremenilo, a nikakor ne v škodo Slovencev, oziroma Hrvatov. Če bi bila avstrijska vlada našemu narodu le količkaj naklonjena, bi bila morala zastopstva v deželnih zborih izpremeniti tako, kakor bi odgovarjalo številu prebivalstva, poskrbela bi bila torej, da bi dobili Slovenci oziroma Hrvatje dvetretjinsko večino v goriškem in v istrskem deželnem zboru, če bi bila pa Slovence favorizirala, bi bila gotovo našla tudi sredstva, da bi nam zagotovila večino v mestnem svetu tržaškem, kakor je našla sredstva, da je dovolila Italjanom majorizirati naši dvetretjinski večini na Goriškem in v Istri. Nočem se tu spuščati v podrobnosti saj se je naše časopisje že neštetokrat pečalo s tem ter opisovalo naše boje z verolomnimi Italjani, Nemci in z vlado.

Če smo pa v teh deželah vživali vsaj deloma slobodo v našem narodnem razvoju, tega prav gotovo ni kriva avstrijska vlada, še manj pa Italjani. Kar smo imeli smo si sami po trdih bojih izvojevali. Ravno v teh bojih za naše pravice se je narodna zavest tako močno utrdila, da so bili goriški Slovenci vzor svojim rojakom po drugih kronovinah. Saj je imela vsaka, še tako majhna vas po več društev, ki pa niso spala kakor drugod, ampak prav živahno delovala. Ni bilo skoro kmetske hiše brez časopisa, kar je seveda tudi v gospodarskem in moralnem oziru zelo ugodno vplivalo na razvoj goriških Slovencev. Da je to kulturno delo pospeševalo naš razvoj tudi v mestu Gorici, je samo po sebi

umljivo. Odkar so začeli slovenski kmetje opuščati kupovanje v italjanski trgovinah in obisk po italjanskih gostilnah, začela se je razvijati tudi naša trgovina in obrt v mestu. Ni bilo lepšega pogleda za rodoljuba, kakor v poletnem času, ko so se po deželi vrstile raznovrstne pridelitve druga za drugo, a vse so potekale v najlepšem redu brez pretepanja in pijančevanja. Spominjam se, s kakimi simpatijami je spremljalo naše ljudstvo Srbe v balkanski vojni in kako ogorčeno se je izražalo o bolgarski pohlepnosti, ki je hotela opehariti Srbe za njihovo tako krvavo pridobljeno zmago nad Turki. V Srbih je videlo to ljudstvo vzor slobode in od njih pričakovalo pomoči, in rešitve izpod nemško-italjanskega jarma že tedaj, ko ni še nihče niti sanjal o svetovni vojni, ki se je kmalu za tem razvnela.

ln prišla je svetovna vojna, ki se je narod tako bal in se je tudi tako veselil, kajti v srcih je kipelo uverjenje, da mu bo ta prinesla toliko zaželjeno slobodo in združitev s Srbijo. V začetku vojne narod ni mislil na Jugoslavijo, vse njegove misli so bili osredotočene na malo, a kljub temu na tako ljubljeno kraljevino junaških Karadžordževićev; čeravno je bila ta država tako oddaljena, bila nam je vendar vsem tako mila in draga, saj se je pred svetovno vojno izselilo tjakaj precejšno število goriških Slovencev, ki so potem pisali domov svojcem o njihovi novi slobodni domovini in o nadarjenem ter junaškem srbskem narodu. Sicer se je tudi drugam narod izseljeval, a v nemške kraje le iz

LISTEK

Franjo Roš: Kmetje.

3.

Pozno je že, ko stopita Luka Brajdič in Joža Rantič iz krčme. Tominko jima sveti s praga, da ne zaideta v potok, ki teče blizu hiše.

Luka pograbi trdneje palico in zamahne ž njo pred seboj, kakor bi hotel razgnati nočne sence. Zaziblje se, a pravočasno se oprime hruške ob cesti, ker noge so mu postale čudno težke in okorne. Počasi se maže po cesti skozi vas. Joža hodi pred njim in hoče peti, a ne zadene pravega glasu.

„Postoj, Joža!“ govori Luka. „Nocoj, ko bi potreboval lune, je pa ni. Vrag jo je menda nalašč skrtil, saj je naredil tudi tisto bulo telici. Slišiš, Joža, tebe bom volil za župana in

nikogar drugega. Vselej sva si bila najboljša prijatelja, nikoli ti nisem dejal slabe besede. Za svatbo pa bom nastavlil sodček tistega starega. Marko in Anka, Polonka in Vrbnik! To bo veselje in vina bo izteklo, da bo pijan ves Lipovec.“

Joža Rantič se guglje po cesti. Nizek in širok je, kakor debela, temna kepa se kotali dalje. Z roko potegne preko čela, a tako nerodno, da mu pade klobuk z glave. Pripogne se, vse moči porabi, da se ne zvrne. Pobere klobuk in ga potlači nazaj na glavo. Že je pred svojim domom.

„Dobro hodi, Luka,“ se posavlja, „in pridi kmalu z Markom, da se pomenimo. Župan pa ne maram biti, čemu pa naj bi bil župan? Saj je Tominko, dva pa ne moreta biti. Hej, Mica, Anka, hej!“

Luka Brajdič stopa dalje in modruje:

„Teško vino točiš, Tominko, prav pošteno se naleze človek tvoje starine. Pa ne rekel bi dvakrat, če moje vino v tistem sodu ni še

malo močnejše. Skoro bi rekel. Dobro leto je bilo letos, most je sladek še bolj, kakor lani. V drugih goricah je toča o sveti Ani precej škodovala, a moja je tako lepo zavarovana v kotlu, da se ni prav nič poznalo. Kocmurjev Tona je dejal, da bo letos huda zima in snega do trebuha. Naj le pride, pri nas na Brajdičevini se ne zbojimo, vsega imamo dovolj. Brajdiči so bili zmirom dobri gospodarji, bil je moj oče, moj stari oče, jaz sem in tudi Marko bo.“

Že je blizu doma. Izza oblakov prisveti luna in v njenem svetu se beli zidovje za redkim drevjem. V zvoniku udarja kladivo in Luka Brajdič šteje:

„... deset, ednajst, kaj, dvanajst že? Mežnar se je menda napil in napačno navil uro, ali pa sem se jaz zmotil pri štetju.“

Pride k hiši, postoji in premišljuje:

„Kaj zdaj, ali naj zaropocem po vratih, da mi Polona odpre? Nič, da nima potem jezika. Kar na kozolec jo mahnem.“

bovškega kota, sicer pa večinoma v Egipt, kjer je prišel v dotiko s francosko in angleško kulturo. Narod je razvidel, da je kultura francoska in angleška našej nravi veliko bližja, nego nemška, in ni čuda, da se je s svojim čustvom bolj bližal Francozom in Angležem, nego oholim in gospodstvaželjnim Nemcem. Le z Italjani se ni moglo ljudstvo nikdar sprijazniti, čeravno je živelo z njimi v sosedstvu, kajti izpoznalo je njihovo hinavstvo in zahrbtnost.

Z dnevi mobilizacije je odhajal tudi goriški Slovenec k vojakom in v boj, a ni se napil korajže za boj proti Srbom in Rusom, ampak skrbno se prej prepričal, je-li ima s sabo člansko legitimacijo sokolskega društva, ki naj mu služi ob prvi priliki pri Srbih in Rusih, da jim s tem dokaže, da ni njihov sovražnik, ampak prijatelj. Navadno so se dan pred odhodom zbrali fantje skupaj, da prežive še zadnji večer skupno na domačih tleh in obljubljali so si in si prisegali, da na brate ne bodo streljali. In teh obljub in priseg so se tudi zvesto držali, saj je bil 97. pešpolk v tem oziru zelo dobro znan pri celi avstrijski armadi.

Vojna je trajala, a ni upognila zaupanja tega naroda. Vstop Italije v vojno je bil pa prva grenka kaplja čaši njihove trdne zavesti. Kajti narod je že tedaj vedel, da bo imel po prestani vojni še velike težave, predno zasije tudi njemu solnce tako zaželjene slobode. In z istim čustvom nezaupnosti je sprejemal tudi letake italjanskih bojnih letalcev, ki so poskušali s sladkimi besedami narod prevariti. A kljub vsemu nezaupanju je narod veliko pripomogel v to, da se je avstrijska fronta razbila, računajoč pri tem na pravicoljubnost antante, posebno Amerike in Francoske.

Znan je tudi slučaj, ki se je dogodil v Radgoni v maju lanskega leta, ko se je nadomestni bataljon 97. pešpolka uprl. Žal je bil takrat upor zatrt, a povdariti je treba, da je bil ta upor le posledica navdušenja primorskih fantov za Jugoslavijo. In padle so prve žrtve za našo slobodo, osem mladih navdušenih fantov, ki so šli prepevaje v smrt in padali z vzkliki: Živela Jugoslavija, Živio Slovenci in Hrvati, Živela Srbija, Rad umrjem za našo slobodo! Zdelo se nam je, da vidimo odhajati, v smrt prve kristjane in večnost je izgubila pri nas vsako grozo.

Stopi h kozolcu in nastavi lestvo. Oprezno leze s klina na klin, tiplje z nogami pod seboj in dospje na vrh. Izpodtakne se ob vile in z vso težo se zavalj v seno.

„Je že Franc popustil vile. Še pobil bi se lahko, da bi imel za vse življenje dosti.“

Vznak leže Luka Brajdič in luna mu sije ravno v obraz.

„Ni dobro, gledati se z luno iz obličja. Pravijo, da ima čudno moč, da potegne človeka k sebi. Tominko je pravil. Ne verjamem tega, a nekaj resnice je le morebiti zraven.“

Oprime se trama in se potegne više. V senu zašumi in nekaj belega hušne mimo njega, da zagode nevoljno:

„O ti pošast mačja, z vilami bi jo, mrho, ki ne da miru in straši ponoči.“

Luka Brajdič omahne in hoče zadremati. Nekje daleč zavriska nekdo in Luki se zdi, da je Vrbnik. Gotovo je bil pri Polonki in ji povedal, da je že njegova. Potem se spomni današnjega semnja in telice. In kar naenkrat

Preverjeni smo bili, da bi se v slučaju, da bi usmrtitve še dalje trajale, tudi drugi prijavljali pri vojaškem sodišču: „Tudi mi smo jugoslovenski uporniki“ in padali bi bili ravno s takim veseljem, kakor junaki iz katakomb, ki so se javljali poganskim sodiščem z besedami „tudi mi smo kristjani!“

In ko je prišel prevrat, smo odhajali v domovino s sladko zavestjo, da smo prestali dobo suženjstva, da nas čaka doma sloboda; a mesto tega je prišel verolomni Italjan, ki je ob prihodu zagotavljal, da prihaja kot osvoboditelj in rešnik. A komaj je zasedel deželo, je pozabil na te svoje obljube, kakor tudi na vsebino letakov, ki so jih njihovi letalci skozi dve leti metali tik za soško fronto. Pozabili so na svojo besedo, kakor so pozabili na „večno zvestobo“, katero so bili svoječasnno obljubili Avstriji in Nemčiji, prelomili so že tolikokrat svoje obljube, da se nič ne bomo čudili, če bodo ob prvi priliki izdali tudi svoje sedanje zaveznike. Saj je že njihov učenjak Ferri označil Italijo za „domovino zavratnega umorstva“ (terra del omicidio improvviso).

Italjani pač zatirajo te Slovence, a naj si zapomnijo, da streti jih morejo, zatreti nikdar. Naj vedo, da si bodo goriški Slovenci priborili slobodo, če treba tudi s krvjo, tako da se bode dobesedno izpolnilo prerokovanje pok. S. Gregorčiča, ki je odgovoril na vprašanje, ali dosežejo Slovenci kedaj slobodo, priprosti goriški kmetici: „Dosegli jo bodo, a dosti krvi bo prej preteklo“. Naj si Italjani nikar ne domišljajo, da bodo narod izneverili samemu sebi; če niso mogli niti Tripolitancev pokoriti, še manj se jim bo to posrečilo pri tako zavednem narodu, kot so goriški Slovenci.

Mi nikakor ne maramo tuje zemlje, a odločno zahtevamo to, kar je našega. Naj si oni slobodno vzamejo nižino ob dolnji Soči, kjer prebivajo Furlani a našega naroda naj se ne dotikajo, če hočejo živeti s sosedi v miru. Apeliramo na antanto, da se zavzame z vso svojo avtoriteto za naše pravične zahteve, sicer ustvari na Goriškem **ново Alzacijo-Lotaringijo**, ki bo stalno ogrožala svetovni mir. Antanta naj tudi pomisli, da je Italija zelo nezanesljiv zaveznik, ki drži besedo le toliko časa, kakor kaže njeni neiskreni politiki.

Naši zastopniki v Parizu pa naj z

mu pride nekaj pametnega na misel in polglasno mrmra:

„Do svetega Andreja počakam, ko je v trgu semenj. Tam prodam telico in izkupim kakšen desetak več. Dotlej bula gotovo izgine, saj bo od dne do dne manjša. Prav je bilo, da je danes nisem spečal. Tonetu bo treba poslati denarja. Zadnje leto je v šolah in Bog bo dal, da doživim tisti dan, ko zopoj pred oltarjem. Jutri pa povem Marku in Polonki, kako se je vse dobro isteklo. Tudi Polona bo vesela. Predpustom pa bo vesela svatba, kakor je še ni bilo v Lipovcu. In kmalu bom pestoval vnučke...“

Spanec prisili Luko Brajdiča, da utihne in kmalu se ne sliši s kozolca ničesar drugega, kakor enakomerno, zateglo smrčanje.

Vsa vas je tiha in pokojna, od zahoda prihaja hladna sapa. Pod nebom potujejo dolgi, razcapani oblaki in le včasih prodre lunin svit izza njih. Petelin zapoje nekje, a spet utihne, ker daleč je še do jutra:

vso odločnost jo zahtevajo za našo državo meje, ki ji gredo po tistih načelih, ki jih je cela antanta, torej tudi Italija sama priznala, predno se je končala svetovna vojna.

Mi mislimo, da je bila pomoč Srbije in avstrijskih Jugoslovenov antanti več pomagala, kakor ona Italije.

Narodno gospodarstvo.

Agrarna reforma.

Produktivnost zemlje se mora zakonodajnim potom in z upravnimi sredstvi dvigniti. Cela dežela naj se razdeli v približno 20 enakih pokrajin. V vsaki pokrajini se nastavi en agronom ki je podrejen deželnemu agrarnemu uradu. Pokrajinski agronomi bodo ugotovili produktivna svojstva svojega okoliša; na podlagi teh ugotovitev bode zakonodajstvo določilo semena, gnojila ter način obdelovanja. Razven tega bodo agronomi podučevali kmetovalca potom časopisja, brošur, predavanj ter z nazornim naukom. Pokrajinski agronomi bodo proučevalni in podučevalni organ agrarnega urada.

Važen faktor agrarne reforme bodo zadruge. Obstoječe zadruge bodo opravljale tudi nadalje isti posel kakor danes, vrhutega pa bodo prevzele kot prenešen delokrog nekatere posle agrarne reforme. Vsak kmetovalec bo moral biti član zadruge. Zadruge bodo izvrševalni organ agrarnega urada. V tem svojstvu bodo prevzemale blago (gnojila, semena, orodje itd.) ter jih razdeljevale med člane. Nadalje bodo opravljale denarne posle ter oskrbovale zadružne poljske stroje.

Kmetovalec ostane neomejen lastnik svoje zemlje in pridelkov. Deželno zakonodajstvo mu bode samo predpisovalo način obdelovanja zemlje. Kmet bo primoran uporabljati predpisano množino gnojil in se posluževati strojev. Tudi pri obdelovanju malih posestev se bodo morale vporabljati metode veleposestva.

Veliki uspehi se obetajo. Povprečna vrednost letnega pridelka enega hektarja obdelane zemlje brez gozda to je njiv, vinogradov, travnikov, planin in pašnikov je znašala samo 337 K. Moramo jo dvigniti za eno četrtino, to je na okroglo 425 K. Ker imamo 930.000 ha obdelane zemlje brez gozda, se bodo dvignili dohodki na 395 milj. K. Proizvajalna zemljedelska reforma pomnoži na ta način narodne dohodke za okroglih 80 milj. K. Proizvajalni stroški bodo po mnenju strokovnjakov znašali komaj 8 do 10 milijonov, tako da nam ostane najmanj 70 milj. K kot čisti dobiček.

Do sedaj je morala naša dežela kot zemljedelska dežela uvažati eno tretjino moke! Po reformi nam ne bo treba več. Sicer ne sme biti naše načelo, da moramo vse, kar porabimo, pridelati na lastnih tleh. Zemljedelska produkcija se bo postavila na finančno stališče: obdelovalo se bode to, kar prinaša največ dobička. Trg bo merodajen tudi za kmeta. Naš kmet je sicer bistre glave, a staroveren. Veruje v neizpremenljivost obdelovanja. Priti bo moral do prepričanja, da je zemlja samo sredstvo, s katero se ustvarjajo gospodarsko dobrine. Proizvajalne reforme ga bodo v kratkem privedle do tega prepričanja.

Milko Brežigar.

Pozor na 200 kronski denar! V Nemški Avstriji kroži mnogo bankovcev po 200 kron, ki so natisnjeni samo na eni strani. Takih bankovcev je mnogo ponarejenih in sicer tako spretno, da jih niti avstro-ogerska banka ne spozna takoj v vsakem slučaju. Zato se teh bankovcev vsakdo po pravici brani in tudi avstro-ogerska banka jih le pogojno zamenja.

Pristni bankovec ima na zadnji strani lahek valovit „raster“ (pičice), ki so pa tako fine, da se jih na umazanem bankovcu več ne vidi, zato takega niti v banki takoj ne spoznajo in tujemu človeku ne zamenjavajo.

Žigosanje v Nemški Avstriji. Kakor poroča „Neue Freie Presse“ se prične žigosanje papirnega denarja v Nemški Avstriji dne 1. marca. Dne 4. marca bo predložen državnemu zboru na Dunaju načrt zakona, po katerem naj bi v Nemški Avstriji samo žigosani bankovci imeli veljavo.

Novi bankovci po 1 in 2 kroni se že tiskajo v čehoslovaški državi, v Pragi.

Kolekovanje prošenj in drugih vlog. Mnogo oseb iz Slovenije se obrača na različna oblastva v Beogradu, odnosno Srbiji, z nekolkovanimi prošnjami. Po pristojbinskem zakonu, ki velja za Srbijo, se prošnje in pisma, za katere ni plačana pristojbina, ne rešujejo, ampak se devljejo nerešene v arhiv. Da se prosilci izognejo neprijetnostim, ker ne dobe rešitve na vloženo prošnjo, za katero ni plačana pristojbina, se opozarja, da je treba po sklepu ministrskega sveta z dne 15. dec. 1918, davčna številka 2088, plačati za prošnje in vloge, katere se pošiljajo iz Slovenije v Srbijo, pristojbina po tukaj veljavnem zakonu. Vsako vlogo in prošnjo je treba najprej predložiti najbližjemu davčnemu uradu, ki potrdi s podpisom pooblaščenega uradnika in uradnim pečatom, da je pristojbina zadostno plačana, oziroma da je vloga pristojbine prosta. Le tako opremljene vloge se smejo pošiljati uradom v Srbiji. Ta začasna odredba je potrebna za to, ker uradniki v Srbiji se niso zadosti poučeni o pristojbinskem zakonu v drugih deželah.

Tedenske novice.

Tabor v Pliberku. V nedeljo dne 2. t. m. se jo vršil v Pliberku velikanski jugoslovanski tabor. Udeležilo se ga je do 3000 ljudi. Govorili so gg. Gvajc, dr. Jos. Oblak, dr. Ferdo Müller, J. Kandut, dr. Štefančič, goriški begunec vojak Pavlica in A. Oset. Z velikanskim navdušenjem so bile sprejete predlagane resolucije, nakar je bil zaključen zgodovinsko znameniti jugoslovanski tabor v Pliberku. Obširno in podrobno poročilo objavimo v prihodnjem broju.

Pliberk. V soboto 1. marca je priredila tukajšnja Narodna čitalnica v telovadnici ljudske šole zabavni večer v prid čitalniške knjižnice. Igrali so burko jednodejanko, ki je s svojo robato komiko iz zvala mnogo smeha in zabave. Ljudstva je bito nabito polno. Želeti bi bilo, da se slične zabave prirede tudi po drugih krajih, ker ljudstvo treba i vzgajati i pošteno zabavati.

Profesorja Bašiča jezikovni tečaji v Sp. Dravogradu, Guštanju in Prevaljah. Hrvatski begunec iz Dalmacije g. profesor Branko Bašič poučuje v zgornjih krajih srbohrvaščino, francoščino in italijanščino. Imà že nad 80 učencev. — Prof. Bašič je izumitelj večih patentov, slikar in pisatelj. V kratkem izda velik zgodovinski roman — v hrvatskem jeziku. Obljubil je tudi svoje sodelovanje pri „Korotanu“. Pozdravljen v našem jugoslovenskem krogu!

Velikovec. 30.000 kron nagrade so obljubili velikovski nemškutarji tistemu nemškemu oddelku, ki pride prvi kot zmagovalec v Velikovec. Nagrada pripade trem koroškonemškim vojakom, ki so dne 19. feb. vkorakali v spremstvu celjskih fantov — kot ujetniki v Velikovec. Toda odbor za nagrado, je besedo, snedel (to se pravi, jim iste ni izplačal), nakar so se zmagovalci nejevoljni — menda z avtomobilom vrnili v Celovec. Naši so jih uljudno spremili skozi lastno črto.

Velikovec. Slavnostna pojedina na čast nemškim zmagovalcem, ki so jo hoteli prirediti velikovski vsenemci na pustno nedeljo zvečer v Turnhalle (telovadnici), se vsled nepričakovanih ovir ni mogla vršiti. Nemški zmagovalci so se namreč na svojem pohodu srečali z jugoslovenskimi fanti, ki so jih s svinčenkami tako pristrčno sprejeli, da so Švabi pozabili na svojo obljubo, da bodo do pustne nedelje gotovo odrešili Velikovec izpod jugoslovenskega jarma in se udeležili triumfalne slavnosti v Turnhalle. Sedaj se govori v mestu, da Nemci o veliki noči gotovo pridejo po pisanke. Velikovške koklje nesite hitro jajca, da vas bodo nemškutarji farbali za veliko noč, ljudje se namreč ne pustijo več.

Med porotniki za porotne seje, ki se prično dne 10. marca t. l. v Celovcu, se nahajata tudi Rudolf Taurer, hišni posestnik v Dobrlivasi, in Alojz Krischan, gozdarski kontrolor v Železni Kapli.

Notarsko mesto je razpisano v Dobrlivasi. Prošnje za to mesto je treba vlagati do 6. marca pri notarski zbornici v Celju.

Vojnim ujetnikom v Sibiriji lahko zopet pišemo. Pisma gredo čez Bern—Ameriko. Na Laško se ujetnikom tudi lahko piše. Zadostuje karta Rdečega križa. To velja za Nemško Avstrijo.

Podsintjavas v Rožu. Po razsulu avstrijske fronte so se vsi mali narodi oddahnili dobro vedoč, da se jim bliža tolikanj zaželjena sloboda. In med njimi smo bili tudi Slovenci in ne v zadnji vrsti in korotanski Slovenci, toliko let zaslužjeni pod krutim nemškim jarmom. Ni čuda, da smo zaplakali veselja, ko so nas prišli reševati izpod tujega jarma naši bratje. Kakšno veselje smo občutili Rožani v naročju Jugoslavije! Prosti smo bili, na svoji zemlji svoji gospodje. A le malo časa smo uživali zlato slobodo. Vsled nemške premoči se je morala naša posadka v Rožu umakniti. S strahom smo pričakovali nemške vojake. Veliko zavednih narodnjakov je moralo, da rešijo svoje življenje, preko koroških mej. In kdor si je upal ostati, je v vedni nevarnosti, da ga na ovadbo nemčurjev zaprejo. Takoj prvi dan so Nemci aretirali ugledno, obče spoštovano gostilničarko, vdovo Ano Male pd. Gašperco, in še dva kmeta, a jih zopet izpustili, ker so bili v očeh nemškega častnika spoznani za nedolžne, toda drugače v očeh tukajšnjih nemčurjev, ki so pravi izdajice slovenskega naroda. Ti nemčurji delajo naprej svoj nepošten posel. Ker se bojijo slovenske „propagande“, ki se vrši po njihovem mnenju v Gašperjevi gostilni so povzročili, da mora biti gostilna že ob sedmih zvečer zaprta. Da bi prišli res pod Nemško Avstrijo, so začeli z vso energijo pobirati podpise za njo. Da bi bil uspeh popoln, Slovencev niti vprašali niso, ker so se bali, da padejo „skoz“. A ni nič pomagalo; ameriška misija, kateri so mislili predložiti podpise, se za nje niti zmenila ni. Kam da hoče spadati Rož in Podsintjavas, je pokazalo ljudstvo samo s svojimi „Živela Jugoslavija“-klici in pozneje pri volitvah, ko je volilo večinoma Jugoslavijo ter jasno pokazalo svoje mnenje. Upi nemčurjev so padli čez noč v „kotle“ na Bistrici in v podsintjski „rov“; njihov poraz je bil prevelik. Ker pa ameriška misija le ne napravi demarkacijske črte, vzdigujejo zopet glave in že pravijo, da so za vedno Nemško-Avstrijci. Toda čakajmo še! Naši možje na mirovni konferenci, katerim zaupamo, bodo nas rešili vaše nasilnosti.

Maribor. Kavarno „Evropa“ s hišo vred je kupila gostilničarka v Narodnem domu g. Stelcer za 180.000 K. „Evropa“ bo prva slovenska kavarna v Mariboru. — Ljubljanska kreditna banka je račela poslovati v lastni hiši v Gosposki ulici (poprej hotel „nadvojvoda Ivan“) Tako se Slovincem sedaj ni treba več

posluževati nemških bank. V Mariboru smo Slovenci vsak dan močnejši.

Politične vesti.

Jugoslovenske meje na mirovni konferenci.

Belgrad, 5. marca. Jugoslovanski zastopniki v Parizu so predložili odboru desetorice takozvano zunanje razsodišče glede Trsta, zapadne Istre in Gorice. Razsodnik bi moral biti Wilson. Veliko razsodišče na temelju londonskega pakta ni bilo predloženo. Jugoslovanski delegati v Parizu niso mogli ostati na stališču plebiscita, ker bi njegov izid vsled italijanskega pritiska v zasedenih ozemljih utegnil izpasti na korist Italije.

Naše meje določene.

Geneve, 5. marca. Delo teritorijalnih komisij je dokončano. Kolikor je doslej znano, so bile večeraj meje Jugoslavije določene izvzemši onih, kjer mejimo na Italijo. Doslej se ve le, da dobimo velik del Banata.

Belgrad, 5. marca. Froti zahtevam za nove meje države SHS proti Nemški Avstriji, Madžarom, Bolgarski in Grški ni na mirovni konferenci nobenega ugovora.

Belgrad, 5. marca. Vprašanje Črne gore je rešeno v našo korist. Kralj Nikolaj se ne bo več vrnil na črnogorski prestol.

Druga mejna vprašanja.

Geneve, 5. marca. Komisija pariške konference je doletela celo Nemško-Češko Češki. Rusinska področja Ogrske dobi po večini Rumunija, ker so ta področja zelo namešana z Romuni. Turčija se omeji na majhno državico v Mali Aziji, Vse ostalo se razdeli.

Belgrad, 5. marca. Češko-slovaško zastopstvo potiska na mirovni konferenci v ospredje vprašanje koridorja med Češko-slovaško in Jugoslavijo radi izvoza čeških industrijskih produktov. Jugoslovanska meja bo šla od Sv. Gotarda na sever.

Belgrad, 5. marca. Država SHS bo dobila od Bolgarije vidinsko krožje in zagotovljena je poprava meje proti Bolgariji tudi v okolici Sofije.

Jugoslovanska Spomenica Wilsonu.

Italijanska hvaležnost.

LDU Rim, 5. marca. (Dun. KU.) (Zbornica.) V debati o vladinih izjavah je poslanec prečital spomenico, ki so jo Jugoslovenci poslali predsedniku Wilsonu in ki baje pravi, da so Jugoslovenci pomagali italijanski mornarici. Minister za mornarico je govornika prekinil z opazko, da je ta trditev, češ da je jugoslovanska država pomagala italijanski mornarici, popolnoma izmišljena.

Določitev črte za preprečenje spopada med Italijani in Jugoslovenci.

LDU. Haag, 1. marca. (ČTU. Brezžično iz Amerike.) Da se prepreči oborožen spopad med Italijani in Jugoslovenci, proučuje ameriška misija črto, katero naj predloži razsodišču in katero potem nobena od teh dveh držav ne bi smela prekoračiti. Nadalje javljajo, da so Wilsona o položaju obvestili in da mislijo, da namerava v direktno zvezo z Beogradom in Rimom stopiti, da naredi konec ljubljanskim (!!!) preprirom.

Naš regent se vrača.

Geneve, 4. marca. Prestolonaslednik regent Aleksander je na povratku v domovino zapustil Tulon v ponedeljek. Vozi se na francoski vojni križarki.

Regent Aleksander na potu v Beograd.

LDU Belgrad, 5. marca. (JDU) Prestolonaslednik Aleksander, ki se je bil na Francos-

kem vkrca na francosko križarko, da bi od-
potoval v domovino, dospe 9. t. m. v Beograd.
Iz Soluna do Mitrovice se bo vozil z vlakom,
od Mitrovice do Beograda pa z avtomobilom.

Wilson se vrača.

Geneve, 4. marca. Danes v torek govori
Wilson velik govor v newyorški operi, ob 2. po-
poldne, jutri v sredo odpotuje iz Amerike v
Evropo in pride 13. t. m. v Brest.

100 milijonov dolarjev za stradajoče prebivalstvo Evrope

LDU. Hamburg, 28. febr. (ČTU.) Pred-
sednik Wilson je včeraj podpisal zakon o dovo-
litvi 100 milijonov dolarjev v korist stradajočega
prebivalstva Evrope. Vsota se bo dala Hooverju

na razpolago, ki jo bo uporabil po najboljšem
preudarku.

Veliki nemški nemiri na Češkem.

LDU. Praga, 5. marca. (ČTU.) Na Nem-
škem Češkem so nemški nacionalci v več mestih
provocirali cestne nemire. Čehoslovaško vojaštvo
je moralo vzpostaviti red. V Karlovih Varih, v
Hebu, v Ustju, Mostu, Duchovu ter v Libercu
in Gorenjem Litvinovu so se spopadli. V Kar-
lovih Varih sta bila dva mrtva. Tudi na sever-
nem Moravskem in v Štezi so nemški nacional-
ci provocirali nemire, pri katerih je bilo več
kot deset mrtvih in nekaj ranjenih. V Opavi so
aretirali nemško-avstrijskega poslanca Jokla.

Napad na našo patrolo.

Ljubljana, 28. febr. Ljubljanski dopis.

urad poročila iz uradnega vira: Koroško: Včeraj
ob pol dveh popoldne so nemški vojaki našo
patrolo, osem mož, pri Sv. Lovrencu, tostran
demarkacijske črte obstreljevali. En mož je
težko in eden lahko ranjen. Nemci imajo enega
mrtvega in dva težko ranjena. Drugod je polo-
žaj neizpremenjen.

Narodno predstavništvo.

Beograd, 5. marca. Za predsednika narod-
nega predstavništva je določen disident dr.
Lazar Popović, useučiliški profesor v Beogradu.
Njegovi kandidaturi so naklonjene vse stranke.

Beograd, 5. marca. Zasedanje narodnega
predstavništva bo trajalo več mesecev. Ko bo
končana razprava o poročilu verifikacijskega
odbora, pride na vrsto adresna in nato pro-
računska razprava.

Slovenski gostilničarji, trgovci in obrtniki inserirajte v Jugoslovenski Korotan!

Suhe gobe
in poljedelska semena
plačuje po najvišji ceni.
Sever & Komp.
Ljubljana.

VINO
sadjevec in kisló vodo
razpošilja po Jugoslaviji
ANDREJ OSET
Tolsti Vrh (Guštanj).

Kupujem drva
bukova in hrastova, najmanj polsuha,
naložena v vagon za takojšnjo dobavo.
Ponudbe s skrajno ceno in množino je pos-
lati trdki
Vinko Vabič,
Žalec pri Celju.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu
uraduje vsak dan, izvemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne
Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.
Pavličeva ulica št. 7. Pavličeva ulica št. 7.

Potnike išče

marljive in zanesljive

Zavarovalni oddelek vdovskega in sirotinskega zaklada
za politični okraj Velikovec.

Osebam, ki imajo omenjene lastnosti se nudi lep zaslužek in celo trajna eksistenca.

Vojni invalidi imajo prednost.

Zglasiti se treba pri vodji zavarovalnice g. **Ivanu Osvald, Velikovec**, Gorenja poštna ul. št. 127.

Hiša

s tremi sobami, kuhinjo, kletjo in pritklinami
ter majhnim vrtom v Pliberku je poceni na
prodaj. — Več pove davčni eksekutor Volina
v Pliberku.

FRANC KAGER

izdelovatelj srebrnih predmetov in predme-
tov iz bronca **MARIBOR, Viktringhofgasse**
ulica 22, izdeluje štamplije iz kavčuka in
kovine, barvne blazinice in barve, štamplije
za žig itd.

Podpisani naznanjam, da sem s 1. sve-
čanom 1919 prevzel

Hotel 'Balkan'

(prej Nadvoj. Ivan) v Celju,
Gospiska ul. 7.

Z obratom hotela pričnem dne 1. svečana
t. l. Otvoritev restavracije v soboto, 8. sveč.

Zagotavljajoč najboljšo postrežbo, se
slavnemu občinstvu vljudno priporoča

Milan Heberlé.

Razpis služb.

Vodstvočasne delavske zavarovalnice
zoper nezgode in časnega občega pokoj-
ninskega zavoda za nameščence v Ljubljani

razpisuje 10 mest za pomožne uradnike oziroma
uradnice. Prejemki in napredovanje po dosedanjih
statutih, kar pa ni slabše, kakor pri državnih pomož-
nih uradnikih. Predpogoj dovršena meščanska ali
trgovska šola, nižje srednje šole oziroma temu ena-
komerna službena praksa. Razun tega se želi znanje
slovenske stenografije in strojepisja. Pri sicer enakih
prosilcih imajo vojni inval di prednost.

Nekolkovane prošnje opremljene z domovinskim
listom, s šolskimi spričevali, z dokazili dosedanega
službovanja, uradnim potrdilom invalidnosti, z zdrav-
niškim in s spričevalom o nravnosti je vložiti najkas-
neje do 20. t. m. pri vodstvu gorajjih zavodov v
Ljubljani, Turjaški trg šte. 4.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica: K 10.000.000.

Rezervni zaklad: K 1.500.000.

Prodaja srečke
razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani

Podružnice:

Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjizice in na tekoči račun.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Srečke na obroke,

promese k vsem žrebanjem.